

Samarbejde mellem Radikale og Socialdemokrater i Folketingets Udvalg. Jeg er ikke saa intimt bekendt med Forhandlingstonen i det høje Landsting, jeg har ikke været her saa mange Gange endnu. Jeg har faaet min parlamentariske Opdragelse i det høje Folketing, og jeg kan forsikre, at hvis det var andre Partier, der havde sluttet et saadant Forlig som det, her er indgaaet, vilde man der fra den nuværende Oppositions Side have stemplet det som et raadent Forlig.

Lovforslaget er jo i det væsentlige udarbejdet af den tidligere radikale Forsvarsminister P. Munch, og Socialdemokraterne har gennem deres store Hovedorgan her i Hovedstaden egentlig allerede for en Del Aar siden stemplet det ved en Udtalelse, som jeg tydeligt husker; de karakteriserede det Munch'ske Forslag paa den Maade, at det var en halv Indrømmelse til Fornuften og en halv Indrømmelse til Vanviddet. Det var altsaa den Maade, hvorpaa man fra socialdemokratisk Side karakteriserede det Forslag, de nu staar som Medforslagsstillere af. Det er altsaa blevet til ved et Samarbejde mellem de to Partier indenfor det Udvalg, der har haft med Sagen at gøre i Folketinget, og det er jo nu ikke saa ganske lidt forskelligt fra, hvad man i sin Tid ønskede fra socialdemokratisk Side. Da holdt man sig til mere almindelige Vendinger om, at man skulde gaa til en *fuldstændig Afrustning*, Afskaffelse af overhovedet alt, hvad der kom ind under Begrebet et militært Korps — saaledes blev det i alt Fald opfattet rent bogstaveligt ude i menige socialdemokratiske Kredse. Jeg erindrer tydeligt, at jeg i Sommeren 1924 deltog i et Møde oppe i en lille nordjydsk By, hvor der var Talere fra de fire politiske Partier, og hvor vi kom med det sidste nyt herovre fra Hovedstaden, nemlig et Interview, der havde staaet i Bladet „Politiken“, med den socialdemokratiske Forsvarsminister, Hr. L. Rasmussen, om det militærpolitiske Problem. Forsvarsministeren udtalte sig heri om det Lovforslag, han agtede at fremsætte i Samlingen 1924—25, og gav en Forklaring af, hvad det vilde komme til at indeholde. Han nævnte f. Eks., at det militære Korps, der vilde blive stillet Forslag om, skulde bevæbnes med Haandgranater. Da vi kom med denne Oplysning paa Mødet i den lille nordjydsk By, vakte det hos de menige Socialdemokrater, som var til Stede, saavel som hos den stedlige Redaktør, der var Socialdemokraternes Talsmand og for Resten i dette Øjeblik er Landstingsmand, megen

Bestyrtelse. Den socialdemokratiske Redaktør udtalte, at han var aldeles forbavset over at høre det, vi fortalte om „Politiken“s Interview med Forsvarsministeren, hvorefter vi virkelig skulde have et militært Korps, som skulde udstyres bl. a. med Haandgranater. Saa bogstaveligt tog man det altsaa ude i de menige Socialdemokraters Rækker, naar man fra Ledernes Side talte om Afrustning, at vi overhovedet skulde bort fra alt, hvad der kunde komme ind under Begrebet et militært Korps.

Naar vi ser tilbage paa Socialdemokraternes principielle Standpunkt, hvad Forsvarsspørgsmaalet angaar, og saa ser paa det Lovforslag, de her staar som Medforslagsstillere eller rettere Forslagsstillere til i det høje Landsting, er der altsaa en meget betydelig Udviklingslinie at spore. Men nu spørger man, om vi vil være med til at vedtage dette Lovforslag her i Landstinget. Jeg maa naturligvis for mit Vedkommende meget bestemt tilraade, at man til sin Tid forkaster Lovforslaget. Jeg udtalte allerede i Gaar, at Lovforslaget i alle Henseender indeholder saadanne Bestemmelser, at man absolut maa vende sig imod det. Nu skal jeg ikke komme dybt ind paa Lovforslaget, men jeg skal fremsætte nogle ret korte Udtalelser i Anledning af Udtalelser, der er fremsat af Forsvarsministeren i den tidligere socialdemokratiske Regering, og i Anledning af det Foredrag, der i Gaar blev holdt af det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (C. F. Sørensen).

Lovforslaget indeholder jo den Bestemmelse, at man skal afskaffe den almindelige Værnepligt. Derom vil jeg sige, at der har jo været en Tid her i Danmark, da vi ikke havde almindelig Værnepligt, men det var en ganske bestemt Befolkningsklasse, som maatte levere Kontingentet til Hæren, nemlig den danske Bondestand. Det ligger ikke saa forfærdelig langt tilbage i vor Historie. Det var jo en given Sag, at under Frihedsrøret maatte det komme frem som et stort Spørgsmaal, at man hurtigst muligt kom bort fra denne Ordning og fik indført almindelig Værnepligt, saaledes at samtlige Befolkningsklasser, saa længe vi overhovedet skulde have en Forsvarsordning, bidrog til dette Forsvar. Der var i Virkeligheden stor Begejstring for den Gang at gaa til den almindelige Værnepligts Indførelse her i Landet. Nu ser vi altsaa, at to Partier stiller Forslag om, at den almindelige Værnepligt skal afskaffes. Der kan naturligvis være delte Meninger om den almindelige Værnepligt, men saa længe